

Nro. 10.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Kelt Bétsben Kedden Februariusnak 4-ik napján,
1800-ik esztendőben.*

Béts:

Az Erdély országi Guberniumnál Concipistái hivatalban lévő Méltóságos Hallerkői Graf Haller István Urat, Alsó Fejér Vármegye' Fő Ispánnya' vá tenni méltóztatott Felséges Urunk:

Nagy Britannia.

A' Consul Bonaparte' békesség'-ajánló. levele az Anglus Királyhoz; az Angliai Minister' Grenville' válasza a' Frantzia Külső dolgokra ügyelő Ministerhez, és a' Király' nevében a' Consul' békesség'-ajánló levelére tétetett Ki-nyilatkozta-

tás, a' magok valóságok szerént és egészfen leforditva, egymásután így következnek: — „

„*Frantzia Respublika.*

„*Nép'-Felsősege. Szabadság. Egyenlőség.*

„*Bonaparte, a' Respublika' Első Consulja, ő Felsőségéhez, Nagy Britannia' és Irlándia' Királyához:*

„*Páris, Nivos' 5 dikénn, a' Resp. 8 dik eszt.ben (26 Déc. 1799.)*

„A' Frantzia nemzetnek kívánsága által a' Respublika' első Status-tisztviselőjévé rendeltetvén, illendőnek tartom hivatalomra való lémpésem' alkalmatosságával azt, hogy Felsőgedet arról egyenesen magam tudósítsam.

„Hát már annak a' hadakozásnak, a' mely 8 esztendőktől fogva a' vilagnak minden részeiben puztit, semmi végének nem kell e' lenni? Nintsen e' semmi útja a' költsönös meg-egyezésnek?

„Hát azoknak a' két leg pallérozattabb nemzeteknek Európában, a' melyek sokkal nagyobb erővel bírnak, mint sem a' mennyi az ő batorságokra és függetlenségekre meg-kivántatna, a' kereskedés béli belső és házi valóságos boldogságot, felkell e' tovább is a' képzelődésben álló árnyék nagyságnak áldozniok? Egyik sem érzi e' kettőjük között, hogy a' meg-békéllés éppen olyan ditsőséges mint szükséges dolog?

„A' Felsőged' szive nem lehet idegen ezen hajlandóságtól, ugy mint a' ki egy szabad nemzetten uralkodik, olyan törekedéssel, hogy azt boldoggá tegye.

„Felsőged ezen ki-nyilatkoztatásban tsak egyedül azt az egyenes indulatból való kívánságot fogja szemlélni, a' mely szerént én egy közönséges békellégnek meg-fundáltathatódására, egy nyilvánosságos, siető, és azoktól a' formálítasoktól egészfen meg-vált lépést akarok tenni, a'

mely formálítások talám a' gyenge Státusok' más-tól való függéseiknek pálásolásokra, szükségesek, hanem az erős Státusok között csak annak bizony-ságaút szolgálnak, hogy ők egymást költsönösön meg-tsalni kívánnyák.

„Frantzia Ország és Anglia, az ő erejekkel való vizsgálás által, minden nemzeteknek sze-rentséltenségére még fokáig késleltethetik a' ma-gok egész el-erőtlenüléseiknek szempillantatját : de csak ugyan el-morem én azt mondani, hogy minden ki-palléroztatott nemzeteknek állapotjok (fatumjok) hozzá tsatoltatva vagyon ezen hada-kozás' végéhez, a' mely az egész földet el-bori-totta.“

„Felségednek

„Bonaparte.

* * *

„Az Anglus Minifter' Válofsza:

Deving-street. 5. Jan. 1800.

„Uram!

„Én az Urtól ide általküldetett két leveleket vettem, és azokat ő Felségének elibe terjesztet-tem. Mivelhogy ő Felsege semmi fundamento-mát nem látja annak, hogy attól a' külső Státu-sokkal való traktálás béli formától, a' mely Eu-ropában rég-olta bé-vétettetve vagyon, el kellene állani: ehez képest én olyan parantsolatot vettem, hogy az ő Felsege nevében az ide zárva lévő hi-vatal izerént való Válofsz külgym által az Urhoz. Szerentsémnek tartom Uram nagy tífzelettel ma-radni.

„Az Urnak

„Alazatos szolgája

„Gronville.

* * *

A' Király' nevében tétetett Válofsz:

„A' Király az állandó tsendességnek Európá-

ban való vízfza-állítódása iránt gyakori bizonyosságait mutatta a' maga ahhoz való igaz szív béli hajlandóságának: a' hazontalan és tsalfa ditsőségre való vágyódás, soha ötet hadakozásra fel nem indította. Semmire egyébre az által nem tzelozott, hanem, hogy minden jobbágyainak jussát és boldogságát védelmezze.

„Tsak az ő jussaik' és boldogságok' védelmezése végett verte ő Felsege vízfza azt a' megtámodtatást, melynek nem volt ingerlöje: és éppen ezen fundamentomos ok által kénteleuittetik még arra, hogy tsatazzék. Nem reméllheti, hogy ez a' kéntelenség el-hárítottána azzal, ha a' mostani szempillantatban alkudozásba botsátkozna is azokkal, a' kik egy ujjantoni revoluzió által Frantzia országban az országló hatalomnak tetejére helyheztelődtek: mivelhogy az ő vélek való ily alkudozásokból, a' közönséges békeffégnek nagy és kívánatos tárgyára nézve, semmi valóssággal haznos következés nem zármozhatik, mind addig, mig világoson ki nem fog az nyilatkozódni, hogy azok az okok, a' melyek a' hadakozást szülték, és a' melyek azt ennyire nyulytották, 's-magokat többször mind egyfzer meg-ujjították, lenni meg-fzüntenek.

„Az a' Systema, a' melynek Frantzia ország minden mostani szerentsétlen eseteit igasságoson tulajdonítja, éppen az, a' mely Európának több részeit, egy hozfszu, puztító, és a' pallérozott nemzetek között sok idő-ólta nem ismértetett háboruba bonyolította.

„Ezen Systemának ki-terjesztése, és minden más meg-lévő Országlásformáknak ki-irtása végett, költettek és patsékoltattak-el, esztendőre esztendőre, példa nélkül való szerentsétlenségek között, Fr. országnak segedelem kút-fejei. Ezen puztító vak indulatnak áldoztattak-fel lassan-lassan, Belgium, a' Szövetséges Belga tartományok, és a' Helvétziai Kantonok (az ő Felsege régi ba-

rátjai és szövetségesei). Német ország meg-puflittatott; és Olofz ország, noha már most az ő törvénytelen birtokosaiának kezeiből ismét kiragadtatott, a' ragadozásnak és határ nélkül való fejtelenségnek volt néző helye. Maga ő Felsőge, tulajdon országa' függetlenségének és fennállásának védelmezése végett, igen terhes háborut kéntelenített ki-állani.

„Mind ezeknek az inségeknek pedig nem tsak Europa volt a' théátroma; ezek, a' világnak leg távolabb lévő részéire is ki-terjesztették magokat, még az olyan országokra is, a' melyek a' mostani háborunak théátromától mind fekvésekre nézve oly távolvalók, mind egyéb körülállásaikra nézve annyira különbözök voltak, hogy talám még tsak a' lételét sem tudták ezen hadakozásnak; midőn azonközben magokat annak minden undokságaiba hirtelenséggel belé keveredve lenni szemlétek.

„Valameddig egy ily Systema a' maga erejében meg-maradánd, valameddig egy hatalmas és számos nemzetnek vere és kintsei, ezen Systemának védelmére vesztegettetődhetnek: mind addig, mint már a' tapasztalás meg-bizonyította, tsak a' nyilvánosságos hadakozás lehet a' mi az ellen való oltalmazó eszközünk. A' legforma-szerént-valóbb Kötések, még eddig, tsak azt a' szolgálatot tették, hogy az ellenségnek, ujjúkat készítettek a' külömb-külob meg-támodásokra; és tsak egyedül a' hathatós ellentállásnak köszönhetni azt, a' mi Európában még eddig a' tulajdonnak bátorságos állapotjából, a' személyes szabadságból, a' társaságos rendből, és az Istentiszteletnek szabad gyakorlásából, meg-maradott.

„Ezen fontos tárgyaknak bátorságos állapotban való további fenn-állhatások felöll tehát, semmi bizodalmat nem helyeztethet ő Felsőge egy tsupa ígélet-tételbe, a' békefféges hajlandóságnak egy tsupa meg-határozatlan ígérésébe. Va-

lakik még eddig egymásután Frantzia országnak segedelem kút-fejeit Európának semmivé való tételére fordították, mind ezek ilyen előre való ígéretek tettek: azonközben pedig mindezek minden külömbség nélkül a' leg elsönn kezdve, az ő utánok következett *regulátorok* által, alkalmatlanoknak lenni hirdettettek arra, hogy a' másokkal való barátságot és békefféget fenn-tarthassák.

„Igaz az, hogy az ő Felsége öröme nagy fog annak szemléhetésénn lenni, hogy a' veszedelem, a' melynek az ő Felsége' és Szövetségesei' birtokai oly hofszu időkig ki-tétetve voltak, el-enyészett; hogy az ellent-állásra való kéntelenségnek el-enyészése felöll bizonyos lehet lenni; hogy a' bünnel és inséggel tölt ily fok esztendő alatt való tapasztalás után, Frantzia országban végezetre a' jobb principiumok vettek hatalmat; és hogy az Oriási ditsöffég-szomjuhozásnak projectomai, és a' rontásra czélzó minden plánumok, a' melyek még a' társasági rendet is veszedelemmel fenyegették, végezetre el-hagyattak: hanem, egy ilyen változásról való meg-győzöttetés, akár mely igen meg-egyező légyen is az az ő Felsége kivan-ságaival, tsak a' tapasztalásnak és a' történő dolgok' szemmel látható bizonyos vóltoknak lehet az ő resultatumjok.

„Egy ilyen változás' valóságának és állandóságának leg bizonyosabb és leg természetibb záloga, annak a' *Dynastianak* (a' Királysági Következésnek) helyre-állittatása lenne, a' mely az országot oly fok idők alatt, belölről boldoggá tette, kivülről pedig tiszteletben tartattatta. Egy ily történetre tsak egy szempillantat kívántatik, mely azonban a' békeffégeknek és alkudozásoknak akadályait, minden időkre el-háritja; ez által Frantzia ország a' maga régi birtokainak és határainak minden ellen mondás nélkül való bírása felöll bizonyossá tétettetne, és ez a' békeffég iránt

mind azoknak bizonyos zálogul szolgálna, a' kik ezt most más útakon módokon keresni kén-
telenitetnek

„Hanem akármely kívánatos lehetne is Fran-
tzia orszagra és az egész világra nézve egy ilyen
történet: nem köti ő Felsége tsakugyan a' tar-
tós és fundamentomos békekességnek lehetőségét
minden egyéb módokat ki-szorítva tsak ehez. —
Telyességgel nem akarja ő Felsége Frantzia or-
szágnak azt, hogy mitsoda Ország-lás-formájának
kelleffék ő néki lenni, sem pedig azt, hogy mi-
tsoda kezekbe kelleffék nékie egy oly hatalmat,
a' mely egy nagy és hatalmas nemzetnek kor-
mányozására kivantatik, le-tenni.

„Ő Felsége egyedül tsak a' maga' és Szöve-
tségei' birtokairól, 's-Europának bátorságban va-
ló maradásáról, szorgalmatoskodik. Ha azt által-
látándja ő Felsége, hogy ez a' bátorság valamely
más út-mód által lábra állittathatik, t. i. vagy
úgy, hogy az, az ő Országának belső állapotjá-
ból, a' mely belső állapot a' veszedelemre alkal-
matosságot adott volt, szármozhasfék, vagy pe-
dig hogy akármely más egyéb körülállásokból
is, a' melyek ugyan azon tzelra vezérelhetnek,
következhesfék ez a' bátorság: így tüzes indulat-
tal kapni fog ő Felsége azon az alkalmatosságon,
hogy Szövetségeseivel az egyáltalában való és
közönséges békekesség' meg-kézülésének eszközei
íránt, egyetérttsen.

„Szerentsetlenségre, még eddig semmi ilyen
bátorság nintsen jelen. Semmi nintsen, a' mi ke-
zességéül szolgálna azon fundamentomos principi-
umoknak, a' melyek szerént az ország-lásnak foly-
tattatni kellene. Simmi olyan okossággal meg-
egyező indító ok nintsen, a' mely által az ujj
Ország-lás formának állandosága felöll meg lehet-
ne gyözödni. Ilyen állapotban, semmi egyéb vá-
lofztás nem marad feun ő Felségének, hanem tsak
az, hogy más Hatalmasságokkal egyet-értve ezt

az igazságos és oltalmazásban álló hadakozóft továbbis folytassa, a' melyet ő felségének, sem a' maga jobbágyai' javokhoz viseltető buzgosága, azon a' határon, a' melyre a' hadnak kezdete alkalmatosságot szolgáltatott volt, túl nyulytani, sem pedig azt addig, míg a' tsendesség, függetlenség, és a' Constitutió, bátorságba nem helyhez-tetődhettek, félbe szakasztani, soha meg nem fog-ják engedni." — "

„Grenville.

„A' Külső dolgokra ügyelő Ministerhez Páris-ba. Dowing-Streetből, 3. Jan. 1800.

* * *

Frantzia Ország.

Egy Párisi Ujjság-levél azt mondja, hogy a' következő Emigránssok, u.m. Marquis Colbert, a' ki 1789-ben a' Polgári-katonaságot az ország' oda-hagyására vette volt, hogy abból egy Frantzia ország ellen tsatázó Légiót formáljon, továbbá 4 Obersterek, a' régi Királyi seregeknek 2 Brigadé-roffai, 3 Püspökök, 2 Diplomátikusok, és 6 idős tengeri katona tisztek, *Antibes* mellett *Croi-de-Caigné*hez oly utasítással szállottanak-ki, hogy Dé-li Frantzia országban a' Contrarevolucziónak org-anizálását vegyék munkába, és mindenek felett azonn igyekezzenek, hogy a' *Banaparte*' jó em-bereit halythassák, a' magok' pártjokra.

Si es, ubi es? — Ilyen deák elmés kérdéft raggattak volt ki a' napokban Párisnak utza-falaira, a' melyre az adta volt az alkalmatosságot, hogy a' Conservator Senátus' Præsesse Sieyes, ne-hány napokig friss levegő-szívás végett ki men-vén, az alatt találkoztak olyanok, a' kik azt hir-lelték volt el, hogy ő az Országló-szék' rendelé-sére, árestáltatott, és egy várba areltomba küldet-tett legyen. Ezt a' hirt még a' Consulok is mélt-

tónak tartottak arra, hogy az officiális Ujjságban nyilvános hirdetés által hazug költeménynek lenni kijelentették. — A' hírnök elterjedése után *Sieyes* is nem soká ismét vilzfa térvén Párisba, közönségesen meg mutatta magát a' feiölle szorgalmatoskodó Publicumnak.

Azt írják Bonaparte Consulról, hogy mikor foglalatosságai között alkalmatlankodnak néki a' látogatók, minden hivatlanokat Egyiptommal szokott meg-kinálni. Azt szokta kérdezni tőlök: hogy nem volna e' kedvek Egyiptomba menni? mert különben nintsen ideje a' beszélgetésre.

A' Daubenton' temetése nagy pompával, és egészfzen a' leg ujjabb temetési rendelések szerént és keserves ruhákban ment véghez. — A' koporsó Porphirból volt készítettve, és egy rend felett nagy virág-házba két magoss Bizám-fák közzé egy olly állásra volt ki-tétettve, a' melynek graditsai élő virágokkal voltak meg-rakattatva. A' meg-hólnak mej-képe, egy el-tsonkitott hegyü oázloponn szemléltetett, a' mely a' koporsó felibe volt fel-állittatva. A' leg elsőbb rendü tudósokból álló halotti hiserő sereg, itt gyülekezett özfze. A' meg-hólnak dítséretére Professor *Lacapede* tartott egy beszédet. A' Botanicus kertben egy árnyékos fákkal bé-növvé lévő halmonn egy szép templom készítettett, a' melynek belső részei Gobelin-szőnyegekkel voltak bé-borittatva, és pompáson meg volt világosittatva. A' virág-házból ebbe a' templomba kísértetett a' holt-test. Itt *Fourcroy* mondott még egy utolsó halotti oráziót, mely után a' készzen lévő sirba bé-eresztett a' kóporsó. — Ez a' templom tsak a' jelen való halotti ceremoniára volt készítettve. A' Státus-Tanáts tagjainak még nintsen temetési gyázf ruhája, hanem, ez is nem soká ki fog rendelödni, hogy milyen legyen.

Olofz Ország.

A' hazájokat a' Respublika el-alvása után oda hagyott Romai Pátriótáknak jofzágaik, foglaltatnak. Ilyen Pátrióták a' többek között *Duca-Bonelli*, és *Piranesi* testvérek.

A' Nelson Admirál' emlekezetére Romában, egy nevezett *Columna Rostrata* (ofzlop) emeltetik, azoknak a' mesterségi miveknek barátjaiktól, a' melyeknek Romában lett maradhatása, néki közföntethetik: — az Ankonai gazdag 'Sidók pedig 30 ezer forintokat gyűlytöttek öfzfze, annak a' Gen. *Frölich*' vezérlése alatt lévő feregnek számára, a' mely a' kereskedésnek ezen nevezetes helyét meg-fzabadította az anarchia alóll.

Swétzia.

Az Orosz és Swéd Udvarok között való mostani nagy égyelleget meg lehet itélni tsak az itt következő környülállásokból is:

A' volt Párisi Swéd Követ Báró *Stael*, nem hogy vizfza menne, mint eleinten hire volt, a' maga Követségi helyére Párisba: hanem már most még a' mind eddig Párisban volt Swéd Követségi Agens *Brinkmann* is haza hivatott onét. — Orosz Császári Oberster *Rabinin* Stockholmba érkezett Pétersburgból, és ajándékba hozta a' még tsetsemő Korona Printznek az Orosz Sz. *András* Rendet, a' melynek a' Princz a' Császártól Ritterévé neveztetett. A' Rend' czimereit Déc. 24-dikénn közönséges audentziánn adta által a' nevezett Oberster a' Swéd Királynak; ő Felsége pedig a' Kard-Rendnek Komendátorságával tisztelte-meg az Oberstert. — Hasonló kegyelmességeknek jeleit vette kevéffel ez előtt a' Swéd Korona Printz' születtetésének alkalmátosságával Swéd Oberster *Möllenswört* az Orosz Udvarnál, a' ki is a' Swétziai Seraphinus Rendet vivén Stockholmból a'

Királytól az Orosz Császári Korona örökösnek Sándor Nagy Hertzegnek ajándékba, a' Rend' czimereinek által adásákor a' Máltai Rend' Ritterjévé neveztetett, 's-azzal együtt egy 1000 Rubel esztendőnként való jövedelmü Komenturával is meg ajándékozott a' Császári Felségtől. —

A' jó egyességben való lételen kívül, melyet mindenek bizonyítanak, ujj egyezések felett való alkudozásokat is kezdettenek a' két Udvarok egymásközött.

Prussia.

Déli Prussiából írják, hogy ott igen nevezetes természeti tünemény szemléltetett légyen Napkelet felé az egenn: Reggeli 8 óra-tájiban három Napok jöttek-fel, a' melyeknek szemlélői igen szép formában bámulták a' természetet. Még 7 óra tájiban egészfelzen tüzta volt az ég: az után homályosabb kezdett lenni; 8-tzadfélkor Napkeletre három tűz-ozlopok emelkedtek-fel, melyek közül a' középső majd az ég' közepéig ért; a' két mellette való, egy-harmad-részfel voltak kisebbek; a' középső a' valóságos naptól, ezek pedig két mellesleg való napoktól formáltattak. Mind a' hármaknak fele részek világosabb volt, mint a' másik felek; oly tiszták voltak, mint az égő tűz; a' teteje mindeneknek hegyess volt.

Ilyen három napok szemléltettek volt tavaly is Aostában; ilyeneket látott *Hevelius* is 1674-ben Prussiában Marienburgban; a' mely utolsó esztendőben olyan hideg követte ezen látást, hogy *Danzignál* keresztül fagyott a' tenger-öböl.

Elegyes Levelek.

Prágában a' mult Jan. 26-dikán az ifju *Italisky* Hertzegnek a' Generalissimus Hertzeg *Italisky* sának, a' Kurlandi Hertzeg' egyik leányával

való mátkasági innepe tartattotott; az öfzfze-ke-
lés 3 hónapokra fog véghez menni.

Londonban, az ott erőssen folyini szokott mód
szerént; nagy fogadások tétettek a' *Loyd* Kávé-
házban, az iránt, hogy Jan. 30-dikára fegyver-
nyúgvás fogna lenni Anglia és Frantzia országok
között. — A' környülállások nem ezt mutat-
ják.

Páris:

Gen. Brüne ilyen szokkal fejezte-ki a' Stá-
tus-Tanátsban magát, mikor a' Chouánok ellen
való fő vezérséget fel-válolta: — „Mint Státus
Tanátsos, mint Generális, kedveskedésül veszem
az első Consul által lett válofztatódásomat. A'
köteleffég, melyet ő ezen válofztása által előmbe
ád, terhes: hanem hasznos is. Egyeslégre venni
a' Frantziákat, akár mely lett légyen is az ő előb-
beni gondolkodáffok; meg-verekezeni azokkal, a'
kiket okoffág által meg világozsítani nem lehetett;
meg-botsátani az el-tévedetteknek: ezek lesznek,
az én foglalatoflagaimnak principiumai. Minden-
kor szemeim előtt leszen nékem az, hogy a'
gyengesség, ellensége a' mérséklettségnek, éppen
ugy, mint az álhatatoflagának; és hogy az volna
az, a' mi veszélyt okozhatna a' Republikának.
A' Napnyugoti Frantzia országai meg-tévedett em-
berek, térjenek visszafá a' hazához. de ugy tér-
jenek visszafá ő hozzá, mint engedelmes fiuk.“

Hogy már most el is kezdődtenek légyen a'
Chouánok és Republikánusok között való öfzfze-
tsapások, megtettfik Gen. Hedouvillének *Angers*
ból 13. Jan. írt leveleből, melyben ilyen szokkal
ír a' HadiMinisterhez: — „Egy 600 fejekből álló
Chouáns tsoport Souillanshoz szállott volt meg
Niv. 13-dikánn (11. Jan.), oly tzélozáffal, hogy
rekrutázzon azonna' vidékenn: hanem, Gen. Tra-
vot, még jókor észébe vévén a' dolgot, reá ütött
ezen tsoportra, el-vett száznál több puskát, és

magok között a' Chouánok között is el fogott néhányakat." — (Ezt az officiális Ujság írja).

Consul *Bonaparte* egy levelet küldött a' Helvétziai Országoló Székhez, a' felöll tévén ötet bizonyossá, hogy Frantzia ország tiszteletben fogja tartani Helvétziának függetlenségét, melyhez képpelt a' Frantzia Kormányfők belé nem fog avatkozni semmi a' féle változásokba, a' melyek Helvétziában, a' politikai Státus' állapotjára néve elő fordulhatnak. — Ez a' levél kedves érzékenységet okozott a' Helvétusoknak,

A' Constitutzió' védelme alóll ki-vétetett, és a' Gen. Brüne' intézetei alá botsáttatott 4 Napnyugoti Departamentomokban, melyeknek neveik Elzaki partok, Ille és Vilain, Mörbihan, és Alsó Ligeris, olyan szélesen ki terjedő hatalom adott Brüne fő vezérnek, hogy, ha a' szükség kívánni fogja, halállal való büntetést is rendelhet.

A' Párisi Ujságokra nézve ilyen rendelése jött-ki a' Consuloknak: — „

„A' Párisi Politzia meg nem engedi több Ujságoknak fenn-állását ezen városban, azoknál, a' melyek így neveztetnek: *Moniteur Universel*, *Journal des Debats et Desrets*, *Journál de Páris*, *Bien-Informé*, *Publiciste*, *Ami des Loix*, *Clef des Cabinets*, *Citoyen François*, *Gazette de France*, *Journal des Hommes Libres*, két féle *Journal du Soir*, *Journál des Defenseurs de la Patrie*, *Décade Philosophique*, a' tsupán tudományokkal, műtersegekkel, litterátúrával, kereskedéssel, hirdetésekkel, &c. bajoló Journáloknak folytatások is, miné meg engedtetik.

Erdély.

Kolozvárról 13. Jan. — „

„Itten semmi nevezetes újságaink nintsenek, de nagyon nagyok, mellyre az emberek nem emlékeznek, az ujj elzendő napján.

és az után vagy két nap, olly igen erős hidegünk volt, mint taválly, és ezt követvén valami lágyulás, olly rettentő hó esett, hogy igen sok új házaknak-is fedelei le törtenek; tsak amúgy hevernek imitt amott a' le dült házak fedelei, mely sokakra nézve, ilyen tél viz idejen második égés, mások tanulván a' sok szomorú történeteken, le hányták ház-Fedeleikről a' havat; és udvaraikról ki hordották, mellyből olly nagy hó rakások, és halmak lettenek, hogy noha városunknak Izép tágos uttzai vagynak, de még is két szekér, vagy szán, bajoson mégyen egymás mellett. "

Tudósítás.

Egy illy tzimű munkát akarok Németből Magyarra fordítva kevés bővítéssel ki-adni. *Holt-nak láttzók' meg elevenitése módja.* Hogy ez meg lehet, meg mutatta azt, egyéb elevenítő társaságokat el halgatván a' Londoni emberiség Társasága, a' mely is tsak két ezftendő alatt 2175 személyeket támofztott fel, és ezekkel 's többekkel 1796-ban közönséges záfzlós processliot járt Londonnak uttzáinn. Meg mutattya még azt egyéb a' könyvbe elő hordott történeteken kívül egy Párisi erővel férjhez adott, azután meg hol és eltemettetett; de akor éjjel, az előbbeni kedvesétől, a' sir-ásó segítségével fel-ásott, 's azután meleg dörgölések, kedves jajgató szavak között fel élesztett, és kedves élesztőjével Angliába által ment személy: kinek füle-dobját az esmeretes kedves hangok meg rázván (mivel ez az érzékenység leg utollyára és igen későn hal el) figyelmettségbe ejtették az egész machinát, és végre életre is hozták. Hogy egy illyen könyv izükséges légyen minden rendű embernek, főképpen pedig Papnak, a' kihez minden, ujjonnantörtént dolgot leg hamarébb bé-víznek, és Borbélynak minden

láttya. Az elő fizetős érette csak tiz garas, hogy könnyen meg lehessen szerezni. Veheti minden halznát; mert nem patikai izerekkel megy véghez a' fel-elvenites. A' következő Urakat kérem nemzetjek' szeretetiért, az elő fizetés bé-szedésére, és mentől hamarebb *Francon* való bé küldésére, hogy a' nyomtatványok számát meg-lehessen határozni; minden nyoltzadik jutalomul adódik. A' munka már egészben kész; csak nyomtatni kell. Kérettetnek: Debretzenben T. T. Kotsi István Ur és a' N. Collégium érdemes Seniora, Enyeden T. T. Bodola Janos Prof Ur. B. Fűreden T. T. Vásárhelyi Sam. Ur. Gyöngyösön T. T. Bonis János Ur. Györben a' N. Káptalan T. T. Káplánya Privarits Ferentz Ur. Gyulán T. T. Nagy István Ur. Kalotsán T. T. Piarista Mészáros Ur, Kartzagon Szikszai Dániel Ur, Ketskémethen N. N. Saátor Péter és T. T. Kallós Moyses Prof. Urak. Kolosváron T. T. Szathmáry Pap Mihaly Ur. N. Körösön T. T. Fodor Gerson Ur. Lossontzonn T. T. Rátzkevi Prof. Ur. Miskoltzon a' Ref, Prof. Ur. Pápan T. T. Márton Istv. Prof. Ur. S. Patakon T. Tóth Pápai Mihály Orvos Doktor Ur. Pesten T. T. Báthori Gabor Ur, Sopronban T. T. Raits Ur. Szigetenn T. T. Gáti István Ur. N. Váradonn T. T. Szaklányi Sigmund Ur. Maros Vásárhelyt T. T. Zilaji Sámuel Ur. H. M. Vásárhelyt Bodatz Pál Notárius Ur. Vespemben Ns Fejér Janos Ur Kalmár. Igen kedvesen veszem, ha a' nyomtatványok' szállítás módját is meg írják az Urak.

A' *Magyar Mineralogia* ki hirdetésekór némely nagy érdemü Uraktól meg szollittattam az iránt, hogy a' természet Historiájának egyéb részeit is adnám ki magyarul: Szinte készen voltam már egyik részével, midön egy helyről levelet veszek, a' mellyben azt irták, hogy a' természet egész historiáját ott kívánták volna ki dolgozni, ez okon a' munkát oda ajánlottam által. Még

egynehány nyomtatvány vagyon a' Mineralogiából, ha kinek kívántatik szolgálok véle. Ezen kívül jelentem, hogy a' M. Mineralogiából egy jó paquet el tévejedett a' nyomtatványok széllyel küldésekor Debretzen és Erdely között, a' kinél vagyon kérem méltoztasson Pestre f. Szombathy Sámuel Doktor Urhoz fel kuldeni, a' fel hozó ott meg fogja kapni fáradsága jutalmát. Azok is méltoztassanak valahogy kézhez küldeni, a' kiknél még el-adi valók vagynak.

Az Orvosok' fejének a' Görög Hippokratesnek Magyar nyelvenn való ki-dolgozásával is nem sokára készen leszek: örömeft kívánnék most előre tsak a' számárol tudósítatni a' vevőknek: A' fordítás bizonyal egyezőbb az eredeti Görög munkával, mint az eddig akarmelley nyelvre lett fordítások: Irtam Tatában, N. Komárom Varmegyében

Zay Sámuel N. Komárom
Varmegyé' rendcs Orvos:

A' Levél' adresse legyen:
p. Nefzmély

Tata:

* * *

A' vad Sáfrán (Németül *Safflor*, Deákul *Carthamus Tinctorius* Linn.) a' mellyet ekkorig Török Országból hordattak magoknak a' festők, most már Magy. Orzágon is böven terem, és még bővebben termené, ha nagyobb gondviselés volna reája, és szép pénzt tsinálhatnának belöle a' Magy. gazdák, jobb is volna a' Török Orzági vad sáfrannál. — A' kiknek vagyon, vigyék bé a' jövő szentgyörgynapi Debreczeni Vásárra, Statler és Nagy Jósef Bécsi Kereskedő Urakhoz, a' kik annak mázsáját 60 R. forintokonn meg venni mindenkor készek lesznek.